

Vybrané otázky občanského zákoníku a zákona o obchodních korporacích

Jiří Gaňo

Úřad vlády ČR

gano.jiri@vlada.cz

Odborný seminář pro
živnostenské úřady

Podnikání v OZ

- Podnikání vs. živnostenské podnikání – není nikde upraveno (dříve obchodní zákoník)
- Podnikatel - § 5 odst. 1 žz = živnostenský podnikatel, ten kdo může provozovat živnost za podmínek žz
- Podnikatel – NOZ, obecně, § 420 odst. 1:
- „Kdo samostatně vykonává na vlastní účet a odpovědnost výdělečnou činnost živnostenským nebo obdobným způsobem se záměrem činit tak soustavně za účelem dosažení zisku...“ = obdobné jak živnost dle § 2 živnostenského zákona

Podnikání v OZ

- Formální podnikatel (§ 421 odst. 1) – osoba zapsaná do obchodního rejstříku
- Domnělý podnikatel (§ 421 odst. 2) – osoba mající živnostenské nebo jiné oprávnění
- Podnikatel pro účely ochrany spotřebitele (§ 420 odst. 2):
- „každá osoba, která uzavírá smlouvy související s vlastní obchodní, výrobní nebo obdobnou činností či při samostatném výkonu svého povolání, popřípadě osoba, která jedná jménem nebo na účet podnikatele“

Informace o podnikateli

- Implementace práva EU
- Povinnost uvádět informace na listinách (jméno, sídlo, IČO, informace o zápisu do OR nebo jiné evidence)
- Doplnění v ZOK – údaj o splacené části ZK
- Údaje je třeba uvádět i na internetových stránkách (povinnost pro a.s.)
- Identifikující údaj = IČO (§ 3019)

Zastoupení

- Smluvní, zákonné, opatrovnictví
- Nejčastější je smluvní:
- Smlouva vs. plná moc
- Zástupce jedná osobně (3 osoba jen v případě ujednání)
- Více zástupců = každý jedná samostatně
- Překročení zástupčího oprávnění (schválení, nebo zavazuje pouze jednající osobu)
- Forma – více jednání = písemná, zvláštní forma jednání = plná moc s úředně ověřeným podpisem (§ 441/2)

Zastoupení

- Informativní povinnost zmocnitele při překročení zástupčího oprávnění (§ 446) – platí schválení, ne když druhá strana věděla
- Porušení pokynů v plné moci = překročení zástupčího oprávnění
- Zánik – konzumací, smrtí (lze ujednat odlišně), odvolání (lze omezit, lze vždy ze zvláště závažného důvodu), nebo výpovědí
- U PO vykonává zástupčí oprávnění SO nebo osoba jím pověřená

Prokura

- Podnikatel zapsaný v OR
- Zmocnění k činnostem při provozu obchodního závodu (zatížení a zcizení nemovitosti jen, je-li to ujednáno)
- Zapisuje se do OR, ale deklaratorně
- Výslovné označení, že jde o prokuru; podpis
- Nepřenositelnost prokury, více prokuristů
- Pouze FO, péče řádného hospodáře

Zvláštní pravidla zastoupení pro podnikatele

- Pověření při provozu obchodního závodu (§ 430 odst. 1)
- Jednání třetí osoby v provozovně (§ 430 odst. 2)
- Překročení zástupčího oprávnění zástupcem podnikatele (§ 431)

Obchodní korporace

- Zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech
- Upravuje pouze obchodní korporace
- Obchodní firma, obchodní závod, prokura, nekalá soutěž – občanský zákoník
- Veřejný rejstřík – zákon č. 304/2013 Sb.
- Navazuje na NOZ – např. použití slova „téz“

Obchodní korporace

- Vyloučeny jsou též přeměny obchodních společností a družstev – zákon č. 125/2008 Sb.
- Fúze, rozdělení, převod jmění na společníka, změna právní formy
- Obecná úprava přeměn = občanský zákoník, různé druhy změny právní formy (o.s. = ústav nebo sociální družstvo, o.p.s. = nadaci, nadační fond nebo ústav, další ze zákona)
- Zákaz křížových přeměn

Obchodní korporace – obecná pravidla

- Osobní vs. kapitálové společnosti
- Osobní – může být založena jen za podnikatelským účelem, správa majetku
- Činnosti vázané na FO – činnost PO bude vykonávána prostřednictvím těchto osob (§ 2 odst. 2)
- Použitelnost ustanovení o spolku (§ 3 odst. 1)
- Povinnost hradit i nemajetkovou újmu (§ 3 odst. 2, 2894 odst. 2 OZ)
- Akciová společnost – internetové stránky

Veřejná obchodní společnost

- Základní osobní společnost
- Přísnější pravidla pro společníky
- Není povinný vklad, může být určen spol. smlouvou
- Vkladem může být i práce
- Statutární orgán – všichni vs. společenská smlouva
- Vázanost na osobu – projevuje se v zániku

Komanditní společnost

- Hybrid v.o.s. a s.r.o.
- Komplementář vs. komanditista
- Vklad
- Statutární orgán – komplementář
- Komanditní suma
- Vázanost na komplementáře

Společnost s ručením omezeným

- Může založit 1 zakladatel
- Povinný vklad, ale stačí 1 Kč
- Podíl může představovat CP = kmenový list
- Omezené ručení
- Orgány:
 - Jednatel
 - Dozorčí rada

Akciová společnost

- Podíl představován akcií
- ZK = 2 000 000 Kč nebo 80 000 eur (regulace EU)
- Monistický systém řízení = správní rada
- Dualistický systém řízení:
 - Představenstvo
 - Dozorčí rada

Děkuji za pozornost